

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,

але не пізніше 20:00

Урок № 13

Дата: 25.01.2023

Тема: Німеччина

Мета: охарактеризувати Німеччину в міжвоєнний період; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого.

Хід уроку:

Німецька революція почалася з повстання 3 листопада 1918 р. військових моряків у місті Кілі, обурених спробою командування кинути флот в останній бій, щоб, пожертвувавши ним, домогтися вигідніших умов перемир'я. Перехід влади у Кілі до рук моряків та заснування ними першої в Німеччині ради викликав ланцюгову реакцію в усій країні. Німеччину проголосили республікою. 10 листопада Берлінська рада створила тимчасовий уряд — Раду народних уповноважених, що складалася з представників двох робітничих партій: Соціал-демократичної партії Німеччини (СДПН) та Незалежної соціал-демократичної партії Німеччини (НСДПН). Від її імені було підписано Комп'єнське перемир'я; війна скінчилася.

Проведені 19 січня вибори в Установчі збори дали перемогу правим і центристським партіям. Установчі збори працювали в тихому містечку Веймарі. Розроблена ними конституція і республіка, утворена на її основі, отримали назву **Веймарської**. Німеччина проголошувалася федеративною республікою з сильною президентською владою, але відповідальним перед рейхстагом урядом. Фрідріха Еберта обрали першим президентом. Другим і останнім президентом Веймарської республіки став 1925 р. генерал-фельдмаршал Гінденбург.

Фашистський (нацистський) руху Німеччині виник одразу після Першої світової війни. Причинами його появи були реваншистські настрої після поразки у війні та підписання принизливих умов Версальського договору, соціальна незахищеність більшої частини населення внаслідок зростаючої повоєнної розрухи, реакція на більшовицьку політику експорту світової революції.

Націонал-соціалістську робітничу партію Німеччини (НСДАП), що стала центром тяжіння усіх фашистів (нацистів), було утворено 1919 р. Порівняно швидко лідером цієї партії став Адольф Гітлер. У 1923 р. нацисти намагались організувати заколот у Баварії («півний путч»), але зазнали поразки. Все керівництво НСДАП опинилось у в'язниці. Тут, у тюрмі, Гітлер написав книгу «Майн кампф» («Моя боротьба»), в якій виклав основні програмні положення свого руху. У 20-ті рр. нацисти ледь животіли. Швидке зростання їхнього впливу почалося під час економічної кризи 1929-1933 рр.

Економічна криза 1929-1933 рр. стала і кризою Веймарської республіки. Велике безробіття, масове розорення селян і ремісників вимагали від влади екстремальних заходів для полегшення становища народу. На падінні авторитету Веймарської республіки позначилась і широко розповсюджена думка, що її створенню сприяла ганебна Версальська угода. Так чи інакше, в роки кризи почали набирати силу партії, котрі виступали проти демократії, і серед них передовсім нацисти, які обіцяли встановити тверду владу та вивести країну із занепаду.

Масовою базою нацистського руху стали націоналістичні настрої ремісників, селян, ветеранів війни, безробітних. Підтримку нацистам надали впливові кола великого капіталу Німеччини. Вирішальну роль відіграла військово-промислова еліта, яка використала свій вплив на президента Гінденбурга, щоби він вручив мандат на формування уряду Адольфові Гітлеру. 20 січня 1933 р. той став рейхсканцлером — керівником уряду.

Важливим етапом зміцнення влади Гітлера стала «ніч довгих ножів» (ніч на 30 червня 1934 р.) — розправа над штурмовиками СА і їхнім лідером Ернстом Ремом, які виступали за продовження «націонал-соціалістичної революції».

Після смерті Гінденбурга у 1934 р. Гітлеру ж передали повноваження президента. Так уся повнота влади в Німеччині опинилася в його руках.

Було створено державну таємну поліцію (гестапо), а з 1933 р. по всій країні з'явилися концентраційні табори для утримання в них усіх негодних режимові людей. Також ліквідували основні політичні громадянська права — свободу слова, зібрань, недоторканність житла, таємницю листування.

Життя у нацистській Німеччині сильно відрізнялося від тих омріяних картин, що були створені пропагандою. Насилля стало масовим. Сотні тисяч німців емігрували, в тому числі цвіт творчої інтелігенції — фізик Альберт Ейнштейн, письменники Томас і Генріх Манні, Леон Фейхтвангер, Бертольд Брехт.

Антисемітизм (не визнання євреїв) став офіційною політикою нацистської держави.

З 1939 р. євреїв почали виселяти у спеціально відведені будинки і квартали (гетто). їм не дозволяли з'являтися у громадських місцях, удаватися до багатьох видів діяльності, вони були зобов'язані постійно носити на одязі нашиту жовту шестикутну зірку. Проти ночі з 9 на 10 листопада 1938 р. влада організувала єврейський погром («кришталеву ніч», коли було розбито й розграбовано єврейські крамниці, аптеки тощо), жертвами якого стали десятки тисяч осіб. Так готувався ґрунт для винищення євреїв в окупованих Німеччиною в роки війни країнах.

Урок № 14

Дата: 25.01.2023

Тема: СРСР як держава імперського типу

Мета: охарактеризувати СРСР як державу імперського типу; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого.

Хід уроку:

Громадянська війна — збройна боротьба між різними суспільними групами всередині країни.

Етап	Період	Характеристика
I	жовтень 1917 р. — травень 1918 р.	Основна боротьба — проти національно-визвольних рухів та окремих груп антибільшовицьких сил (виступ Краснова під Петроградом, Каледіна на Дону, Дутова на Уралі).
II	травень — листопад 1918 р.	Боротьба за владу між соціалістичними партіями. Остаточне встановлення однопартійної системи та більшовицької диктатури. Повстання Чехословацького корпусу (травень 1918 р.). Початок інтервенції країн Антанти. Консолідація антибільшовицьких сил.

III	листопад 1918 р. – весна 1919 р.	Посилення воєнного протистояння червоних і білих. Наступ білих армій Колчака (з листопада 1918 р.), Денікіна (з серпня 1918 р.), Краснова (з липня 1918 р.), Міллера (з серпня 1918 р.) та ін. Розгортання інтервенції країн Антанти і США.
IV	1919 р. – весна 1920 р.	Наступ головних сил білого руху та їхній розгром: Колчак (березень 1919 - січень 1920 р.), Денікін (травень 1919 р. - березень 1920 р.), Юденич (травень-жовтень 1919 р.). Евакуація основних сил іноземних військ.
V	1920 р.	Війна з Польщею. Розгром Врангеля.
VI	1920-1922 рр.	Інтервенція у Середню Азію, Закавказзя. Перемога на Далекому Сході. Переможне завершення війни більшовиками на окраїнах колишньої Російської імперії. Придушення національно-визвольних рухів і селянських повстань.

Причини перемоги більшовиків у громадянській війні:

- політичні прорахунки їхніх противників щодо селянства, розкол сил опозиції, терор проти населення;
- прорахунки опозиції в національному питанні, відмова підтримати національні рухи;
- неузгодженість дій сил опозиції, вузькість її соціальної бази;
- стратегічно вигідне розміщення частин Червоної армії в центрі Росії;
- використання більшовиками надзвичайних заходів (політика «воєнного комунізму»), які дали змогу мобілізувати всі ресурси країни;
- Інтенсивна більшовицька пропаганда серед населення радикальної програми перетворень у суспільстві (побудова соціалізму (комунізму)).

Питання для самоперевірки:

1. Які причини виникнення нацизму в Німеччині?
2. Назвіть причини громадянської війни в Росії.

Домашнє завдання: дати відповіді на питання для самоперевірки, законспектувати матеріал з теми

Рекомендована література: підручник по Всесвітній історії (рівень стандарту). 10 клас. Гісем О. В.; Всесвітня історія. Рівень стандарту. 10 клас. Полянський П. Б.; Всесвітня історія. Рівень стандарту. 10 клас. Щупак І. Я.; Всесвітня історія. Рівень стандарту. 10 клас. Ладиченко Т. В.

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,

але не пізніше 20:00